

मानि und ज्योतिर्मयाणि RAGH. 15, 59. von Vishṇu 10, 24. von Çiva Çiv. ऋषीन्सप्त KUMĀRA 6, 3. रथः प्रियव्रतस्य BṚĪG. P. 5, 1, 80.

ज्योतिर्मलिनं (मालिनं?) m. ein leuchtendes fliegendes Insect H. c. 173. ज्योतिर्मुख (ज्योतिस् + मुख) m. N. pr. eines Affen im Gefolge des Rāma R. 6, 6, 26. 36, 16.

ज्योतिर्लिङ्ग (ज्योतिस् + लिङ्ग) n. Bez. verschiedener Çiva-Tempel mit einem Liṅga: द्वादशज्योतिर्लिङ्गमयं स्तोत्रम् Verz. d. B. H. No. 1242.

ज्योतिर्लोक (ज्योतिस् + लोक) m. die Lichtwelt BṚĪG. P. 5, 23, 8.

1. ज्योतिर्विद् (ज्योतिस् + विद्) adj. subst. sternkundig, Astronom Z. d. d. m. G. 9, 668. JĀCĪ. 1, 322.

2. ज्योतिर्विद् (ज्योतिस् + विद् = विन्द) adj. lichtschaugend TS. 1, 4, 24, 1.

ज्योतिर्विद्या (ज्योतिस् + विद्या) f. Astronomie VJUTP. 121.

ज्योतिर्वीजि (ज्योतिस् + वीजि) n. ein leuchtendes fliegendes Insect TRĪK. 2, 5, 35. HĪR. 78.

ज्योतिर्हस्ता (ज्योतिस् + हस्त) f. Bein. der Durgā: कृस्तं शरीरमित्या-
ङ्कहस्तं च गगणं तथा । ज्योतिषि यत्कनकत्राज्योतिर्हस्ता ततः स्मृता ॥
Devī-P. im ÇKDa.

ज्योतिश्चक्र (ज्योतिस् + चक्र) n. Zodiacus GARUḌA-P. und TITĪĀDIT. im ÇKDa. Verz. d. B. H. No. 476. Verz. d. Oxf. H. 44, b.

ज्योतिःशास्त्र (ज्योतिस् + शास्त्र) n. Sternkunde VARĀH. BRĪH. S. 1, 8. zerfällt in गणित, ज्ञातक oder हेराशास्त्र und शाखा 9. ज्योतिःशास्त्रसमुद्रं प्रमथ्य 106, 4. Verz. d. Oxf. H. No. 42. achtzehn ज्योतिःशास्त्रप्रवर्तकाः aufgezählt in Verz. d. B. H. No. 862.

ज्योतिष (von ज्योतिस्) zu den Gestirnen in Beziehung stehend; 1) m. a) ein Astronom, Sternkundiger VJUTP. 95. — b) eine Art Zauberspruch zur Bannung der in Waffen hausenden Geister R. 1, 30, c. — 2) n. oxyt. UÉÉVAL. zu UNĀDIS. 2, 111. die Lehre vom Lauf der Gestirne und der darauf beruhenden Eintheilung der Zeit, eines der 6 Vedāṅga: श्रुतिचोदितकर्माङ्गभूतकालपरिज्ञानाय ज्योतिष्म DURGĀ zu NIR. 1, 1. ROTH in der Einl. zu NIR. XVII. LIA. I, 823. WEBER, Ind. Lit. 59. Verz. d. B. H. No. 372. fgg. gaṇa उक्थादि zu P. 4, 2, 60. MUND. UP. 1, 1, 5. Ind. St. 3, 260 fg. MADRUS. in Ind. St. 1, 13, 17 (fälschlich ज्यो). MBH. 12, 48186. 13, 470. 5083. HARIV. 151. VP. 284. VARĀH. BRĪH. S. 9, 7. BRĪH. 17, 15. °संयद् die gesammte Astronomie 27. Titel verschiedener Werke MACK. Coll. 1, 121 fg. सर्व°संयद् ebend. 121. °तन्त्र (ज्योतिस्तन्त्र GILD. Bibl. 465. 471) n. Titel eines im ÇKDa. öfters citirten Werkes. °रत्न-माला Z. d. d. m. G. 2, 341 (192, e). MACK. Coll. 1, 128. — Das f. ज्योतिषी (vgl. ज्योतिषीमत्) in der Bed. Stern würde sich aus H. 107 ergeben, wenn hier nicht ताराज्योतिषी als comp. zu fassen wäre. Vgl. उत्तर°, प्रा-ज्योतिष.

ज्योतिषिक falsche Form für ज्यो Sch. zu AK. 2, 8, 14. UÉÉVAL. zu UNĀDIS. 2, 111.

ज्योतिषीमत् 1) = ज्योतिष्मत् adj.: तस्मै प्रभाति नभसि ज्योतिषीमा-
रुस्वर्गः पन्थाः सुकृते देवयानः AV. 18, 4, 14; vgl. RV. 10, 39, 6. — 2) m. N. einer Sonne TAITT. ĀR. 1, 7, 1. 16, 1; vgl. ज्योतिष्मत् VP. 632, N. 6.

ज्योतिष्क (von ज्योतिस्) 1) m. a) Lichtkörper, Lichtträger; nach den Āina eine Klasse von Göttern mit 5 Abtheilungen: Sonne, Mond, Planet, Fixstern und Mondhaus H. 92. — b) N. zweier Pflanzen: a) = J-

III. Theil.

पिकारिका Premna spinosa RATHAM. 5. °फल Suçr. 2, 66, 1. °फलतिल 87, 20. — ß) = चित्रक Plumbago seylanica LĪN. RiĀK. im ÇKDa. — c) der Same von Trigonella foenum graecum (मेथिकावीज) ebend. — d) N. pr. eines Nāga MBH. 5, 3634; vgl. ज्योतिक. — e) N. pr. eines Mannes BURN. Intr. 199. SCHIEFNER, Lebensb. 294 (64). HIOUN-TSANG II, 41. — 2) f. या N. einer Pflanze, = ज्योतिष्मती SvĀMIN zu AK. ÇKDa. — 3) n. a) Bez. einer gegen die Finsterniss geschleuderten leuchtenden Waffe des Arġuna MBH. 7, 1325. — b) N. der glänzenden Spitze des Meru MBH. 12, 10212.

ज्योतिष्कषा (ज्योतिस् + कषा) m. Funke RAGH. 15, 52.

ज्योतिष्कर (ज्योतिस् + 1. कर) m. eine bestimmte Blume VJUTP. 142.

ज्योतिष्कल्पलता (ज्योतिस् + कल्प) f. Titel eines astrol. Werkes Verz. d. B. H. No. 878.

ज्योतिष्कृत् (ज्योतिस् + कृत्) adj. lichtschaugend: देवाः RV. 10, 66, 1. TS. 1, 4, 24, 1.

ज्योतिष्टम (von ज्योतिस् mit dem suff. des superl.) adj. f. या das hellste Licht verbreitend: सर्वतजस्सु — ज्योतिष्टमाम् BHĀṬṬ. 9, 85.

ज्योतिष्टोम (ज्योतिस् + स्तोम) P. 8, 3, 83. m. eine Somafeier, welche als die Grundform dieser Gattung von liturgischen Handlungen angesehen wird. Sie besteht aus vier oder aus sieben Haupttheilen, nämlich Agnishtoma, Ukthja, Shoḍaṇin, Atirātra oder dazu noch Atjagnishtoma, Vāgapeja und Aporjāma. सोमयागेषु ज्योतिष्टोमस्य प्राथम्यमुक्तम् ŚĪJ. in d. Einl. zu AIR. Ba. u. ebend. zu 4, 12. 3, 49. AIR. Ba. 3, 48. LĀṬ. 8, 1, 16. ÇĀT. Ba. 10, 1, 2, 7. 13, 5, 2, 12. TS. 7, 4, 24, 1. KĀṬ. Ça. 12, 1, 1. 13, 4, 9. 15, 9, 21. LĀṬ. 4, 5, 17. 6, 9, 1. 9, 1, 2. ज्योतिष्टोमो द्वादशशत-
दन्तिषाः ĀÇV. Ça. 9, 1. बहुधा निःसृतः कायात् ज्योतिष्टोमकृत्यथा MBH. 3, 14239. R. 1, 13, 45.

ज्योतिष्टोमिक adj. von ज्योतिष्टोमः स्तोम KĀṬ. Ça. 24, 5, 16.

ज्योतिष्ट्व (von ज्योतिस्) n. das Lichtwerden, Verklärung: प्रेत्य ज्योति-
ष्ट्वं कामयमानस्य AV. PĀṬ. 4, 102.

ज्योतिष्पत्न (ज्योतिस् + पत्न) adj. lichtgestügelt: गायत्रौ कृषिणौ ज्योति-
ष्पत्नाम् ÇĀT. Ba. 14, 4, 4, 8. 16. PĀṬĀV. Ba. 10, 4.

ज्योतिष्प्रभ (ज्योतिस् + प्रभा) m. 1) eine bestimmte Blume VJUTP. 142. — 2) N. pr. eines Buddha BURN. Intr. 102. eines Bodhisattva VJUTP. 23. Lot. de la b. l. 3.

ज्योतिष्मत् (von ज्योतिस्) 1) adj. f. °मती licht, leuchtend; (was der Lichtwelt angehört) himmlisch: ज्योतिष्मतीमर्दितिं धारयन्तिस्त्विं स्वर्वा-
तोम् । ज्योतिष्मत्तन्त्रमेषाति मर्दित्या RV. 1, 136, 3. रथमृतस्य 2, 23, 3. der Ushas 7, 78, 1. लोका यत्र ज्योतिष्मत्तन्त्रं माममृतं कृधि 9, 113, 9. AV. 9, 5, 6. 6, 62. 12, 3, 6. पृथः RV. 10, 53, 6. (मरुतः) ज्योतिष्मत्तो न भासा व्युष्टिषु 77, 5. Praḡāpati TS. 3, 5, 9, 2. Agni VS. 11, 28. 31. TS. 2, 2, 4. 7. दिशः, प्रदिशः AV. 4, 38, 5. 10, 8, 88. चतुषी ÇĀT. Ba. 7, 5, 2, 12. eine इष्टका so genannt VS. 13, 24. 15, 58. TS. 1, 4, 24, 1. die Sonne AV. 13, 2, 34. 38. नक्षत्रतारायकसंकुलापि ज्योतिष्मती चन्द्रमसैव रात्रिः RAGH. 6, 22. von Perlen VARĀH. BRĪH. S. 82(80, b), 5. von Çiva Çiv. — या नः पीपर्व-
द्यिना ज्योतिष्मती तर्मस्त्रिः । ताम्स्मे रासाथामिषम् RV. 1, 46, 6. श्रायुः PĀ. GĀR. 1, 5. — विशेषा वा ज्योतिष्मती प्रवृत्तिः a luminous (immediate cognition) free from sorrow (nach dem Schol. ist ज्योतिस् hier = सास्त्रि-